

12 Οκτωβρίου 2014

Λόγοι Αθανασίας Πλήρεις: Ο Άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Θάγραφα σήμερα απάνω σε κάποιο άλλο θέμα, που να μην είναι θρησκευτικό. Αλλά πήρα πολλά γράμματα και τηλεφωνήματα από αναγνώστες της «Ελευθερίας» που εκφράζουν τη ζωηρή επιθυμία τους να διαβάσουν περισσότερα σχετικά με τους Ορθοδόξους Πατέρας και τα συγγράμματά τους, επειδή δε βρίσκουν πουθενά τέτοια πνευματική τροφή. Λοιπόν, άλλαξα σκοπό και θα γράψω για τον άγιο Συμεών το Νέο Θεολόγο.

Αληθινά ανύποπτοι είναι όσοι δεν γευθήκανε απ αυτή την αθάνατη βρύση, θέλω να πω από τους λόγους των αγίων Πατέρων, που πολλοί τα έχουνε για παπαδίστικες φλυαρίες.

Οι λόγοι του αγίου Συμεών του Νέου Θεολόγου διαβάζονται στην Ευρώπη σήμερα

περισσότερο από κάθε άλλο πατερικό βιβλίο, απ' όσα μεταφρασθήκανε σε ξένες γλώσσες, όπως έγραψα προ λίγες μέρες. Τούτος ο άγιος έχει κάποια χάρη να κάνη χειροπιαστά τα πιο άπιαστα και τα πιο βαθειά μυστήρια της θρησκείας. Σαν να σου τα δείχνη, ο μακάριος, με το δάχτυλό του, επειδή αξιώθηκε να ζη μέσα στο ανέκφραστο Φως του Χριστού, όντας ακόμα μέσα στο σώμα.

Γεννήθηκε στην Παφλαγονία, που βρίσκεται στη Μικρά Ασία, κατά το μέρος της Μαύρης Θάλασσας, από γονέους που είχανε τον τρόπο τους. Κ' επειδή ένας θεός του είχε μεγάλο αξίωμα στο παλάτι, τον στείλανε στην Πόλη κοντά του, να μάθη γράμματα και να μπη στη θέση του αργότερα. Μα ο Συμεών δεν ήθελε να μάθη πολλά γράμματα, γιατί τα νόμιζε ανώφελα, κι όλοένα συναναστρεφότανε με καλόγερους και με φτωχούς ερημίτες, που κατεβαίνανε στην Πόλη και τριγυρνούσανε σαν τους ντερβισάδες. Σ' αυτούς εύρισκε αυτό που ποθούσε.

Σαν μεγάλωσε λίγο, πήγε κ' έγινε μοναχός στο μοναστήρι του Στουδίου, υποταχτικός σ' έναν άγιον γέροντα, που τον λέγανε και κείνον Συμεών, και κείνος τον κυβερνούσε με αυστηρότητα. Εκεί, ζώντας σαν άσαρκος άγγελος, έφταξε σε υψηλά μέτρα που προφανερώνανε ποιός ήθελε να κατασταθή στο τέλος. Συνήθιζε να κλείνεται μέσα σε μια μικρή εκκλησία που είχε ένα σεντούκι γεμάτο κόκκαλα. Κ' εκεί έκανε την προσευχή του.

Στο μεταξύ, ο πατέρας του πήγε στο μοναστήρι να τον πάρη, και τον παρακαλούσε με δάκρυα να πάγη μαζί του, πλην ο Συμεών δεν θέλησε, κι έκανε χαρτί να μοιράση ο πατέρας του στους φτωχούς το μερίδιό του, κι αυτός απόμεινε στο μοναστήρι, και περίσσεψε τη σκληραγωγία του κορμιού του, και την υπακοή του στον πνευματικό πατέρα του, μην έχοντας ολότελα θέλημα δικό του. Και τόση αφοσίωση είχε στο γέροντά του, ώστε δεν υπήρχε πράγμα που να του παραγγείλη και να μην το κάνη, ακόμα κι 'άν του έλεγε να πέση στη θάλασσα. Το γέροντά του τον σεβότανε σαν άγιο, όπως κ' ήτανε άγιος, και μετά το θάνατό του έγραψε γι' αυτόν ακολουθία και ύμνους, κ' έδωσε σ' έναν αγιογράφο να ζωγραφίση την εικόνα του, και την έβαλε στην εκκλησία με καντήλι, και γιόρταζε την ημέρα της κοιμήσεώς του.

Γι' αυτή την τιμή που έκανε στο γέροντα Συμεών, ετράβηξε πολλά βάσανα, εξορίες και μαρτύρια και κατατρεγμούς από κάποιους δεσποτάδες υποκριτές κι 'άπιστους, που τον λέγανε αγράμματον, αυτοί οι γραμματισμένοι, όπως και σήμερα κάποιοι θεολόγοι σπουδασμένοι στις Ευρώπας καταφρονούνε τους απλούς κι 'αγράμματος καλόγερους.

Σε τούτο το μεταξύ, ο πατέρας του δεν ησύχασε, κ' έβαλε κάθε μέσον να τον ξεκαλογερέψη και να τον πάρη να τον παντρέψη. Βλέποντας ο γέρο Συμεών πως

δεν εύρισκε ησυχία ο μαθητής του, τον πήγε σ' ένα άλλο μοναστήρι, του αγίου Μάμαντος, και τον παράδωσε στον ηγούμενο Αντώνιο, ξακουσμένον για την αρετήν του. Εκεί μέσα γίνηκε ο τύπος κ' ύπογραμμὸς της μοναχικῆς πολιτείας, και με τον καιρό τον χειροτονήσανε ιερέα, και σαν πέθανε ο Αντώνιος, τον εκλέξανε οι αδελφοί ηγούμενο, που ὅποτε λειτουργούσε, βλέπανε το ἅγιο Πνεύμα σαν φωτιά να κατεβαίνει στο κεφάλι του. Αυτό το φρικτό σημεῖο το βλέπανε επί σαρανταοχτώ χρόνια.

Αλλά, με ὅλη την αγιότητα που είχε, βρεθήκανε ἄνθρωποι ασεβέστατοι που τον βασανίσανε με κάθε τρόπο, βρίζοντας τον και λέγοντας πως εἶναι υποκριτής και κατηγορώντας τον πως ἔκανε ἅγιο το γέροντά του και τον γιόρταζε. Κι ὁ μακάριος Συμεών τους συγχωρούσε, αλλά μαζί τους πολεμούσε με τα πνευματικά ὅπλα.

Η ζωή του στάθηκε γεμάτη ἀπὸ πειρασμούς και διωγμούς, και για να την εκθέση κανέννας καταλεπτῶς δεν φθάνει ὄχι μονάχα τούτη η στενή λωρίδα του χαρτιού που ἔχω, αλλά βιβλίο ολόκληρο. Για να συντομέψω λοιπόν, θα βάλω παρακάτω μοναχά κάποια σπουδαία περιστατικά που δείχνουνε την αγιότητά του και που τα ἔγραψε ο ἄξιος μαθητής του Νικήτας Στηθάτος.

Ο ἅγιος Συμεών εἶχε ένα καλογεροπαῖδι που το λέγανε Νικηφόρο, και που το εἶχε αναθρέψει ο ἴδιος. Αυτός ο Νικηφόρος διηγήθηκε στον Νικήτα κάποια θαύματα, με την απλότητα που εἶχε, στη διάνοια και στη γλώσσα. «Με αγαπούσε, λέγει, ο γέροντάς μου τόσο πολύ, που δεν ἄφηνε κανέναν ἄλλον, παρεκτός ἀπὸ ἐμένα, ν' ἀπομείνη μαζί του στο κελλί του. Η γιατί ἤμουν ἄκακος, η γιατί τον υπηρετούσα στα γηρατειά του, η ἀπὸ οικονομία Θεοῦ για να φανερωθούνε τα ἔργα του. Καθὼς λοιπόν ἐκειτόμουν, μια νύχτα, σε μια γωνιά του κελλιού, σαν να με ξύπνησε κάποιος, και βλέπω ένα θέαμα φοβερό. Κοντά στη σκεπή του κελλιού ἦτανε κρεμασμένη μία εἰκόνα της Θεοτόκου που τη λένε Δέηση, και μπροστά της ἔκαιγε ένα καντήλι. Λοιπόν, ἀντίκρυ σ' αὐτὴ την εἰκόνα, ως τέσσερες πήχεις ψηλότερα ἀπὸ τη γη, εἶδα τον Ἅγιο που στεκότανε στον αέρα, κ' εἶχε τα χέρια του ἀνασηκωμένα, και προσευχότανε, λάμποντας ολόκληρος σαν το φως. Κ' ἐγώ, βλέποντας αὐτά, ἀπὸ το φόβο μου χώθηκα μέσα στο σκέπασμά μου και σκεπάσθηκα κατακούκουλα. Κι ἄφοῦ ξημέρωσε, διηγήθηκα στον Ἅγιο κρυφά αὐτό που εἶδα. Κι ὁ Ἅγιος ἀναστένναξε και μου παράγγειλε να μην το πω σε κανέναν».

Άλλη μια φορά ξαναείδε το ίδιο θαύμα, λίγο πριν από το θάνατο του αγίου: «Επειδή λοιπόν ήλθε ο καιρός του θανάτου του, εκείτετον ο μακάριος από κακή δυσεντερία, βασανιζόμενος πολλές μέρες, δίχως να μπορέ να σαλέψη μόνος του, αν δεν τον γυρίζαμε εμείς από το ένα κι ἄπὸ το ἄλλο μέρος. Ενώ βρισκότανε σ αὐτὴν την κατάσταση, μου παράγγειλε ν ἀπομείνω μοναχός μαζί του.

Μια νύχτα λοιπόν, που κοιμόμουνα ξαπλωμένος απάνω σ' ένα σεντούκι, σαν να με σκούνητηξε κάποιος, και ξύπνησα, και βλέπω εκείνον τον μακάριο, που πριν από λίγη ώρα τον είχαμε γυρίσει, να στέκεται στον αγέρα ως τέσσερες πήχες απάνω από τη γη και να προσεύχεται. Και θυμούμενος την πρώτη φορά που τον είχα δει ἔτσι, θαύμαζα την αγιότητά του, συλλογιζόμενος πως αὐτός, που δεν μπορούσε να σαλέψη, πως σηκώθηκε απ' το στρώμα, κ' ενώ φορούσε σώμα βαρύ, στεκότανε στον αγέρα. Κ' ἔτσι αποκοιμήθηκα, και πάλι ξύπνησα, και τον βλέπω πως ἔπεσε στο κρεβάτι του και σκεπάσθηκε μόνος του.

Σαν ξημέρωσε του το φανέρωσα, και μου ἔκανε δεσμό να μην το πω σε κανέναν πριν από το θάνατό του».

Αὐτός ο Ἅγιος, που πολεμήθηκε πολύ στη ζωή του από τους κακούς ανθρώπους, και περιφρονήθηκε σαν αγράμματος από τους σπουδασμένους του καιρού του, τιμήθηκε και ζωντανός, αλλά περισσότερο μετά το θάνατό του, που ἔλαμψε με τα συγγράμματά του και φώτισε τις ψυχές των ανθρώπων, και ονομάσθηκε Νέος Θεολόγος, κατά το λόγο του προφήτη που λέγει «και εν καιρῷ επισκοπῆς αὐτῶν αναλάμψουσι και ως σπινθήρες εν καλᾷ διαδραμούνται».

Κ' ἐσύ, ὅποιος κι ἂν εἶσαι, στοχάσου τα μυστήρια του Θεοῦ: Εκείνος ο φτωχός και καταφρονεμένος καλόγερος, που ἔζησε στα 1000 μ.Χ., δηλαδή 900 χρόνια πριν από μας, αφού διαβάστηκε με δίψα από μυριάδες ανθρώπους του καιρού του, ἔσχισε σαν πύρινο μετέωρο, αὐτούς τους εννέα αἰῶνες, που καταβροχθίσανε και ρίξανε στο βάραθρο της λησμονιάς μυριάδες ανθρώπους που πολλοί απ αὐτοὺς νομίζανε πως θα μείνουνε αθάνατοι, κ' ἔφταξε ως τον καιρό τον δικό μας, φωτοβόλος κι ἄφθαρτος σαν ἥλιος, για να δώση ζωή και ἐλπίδα στους σημερινούς ανθρώπους, που τον βρήκανε ψάχνοντας, σαν νάναι ο πιο πολύτιμος κι ἀθάνατος θησαυρός.

Σήμερα, σε καιρό που η αμαρτωλή ζωή, που ζούνε οι ἄνθρωποι, παράλυσε σχεδόν ὅλες τις πνευματικές δυνάμεις που ἔβαλε ο Θεός μέσα στον ἄνθρωπο, και τον ἔκανε να κολλήση στα κτηνώδη πάθη και να παραδοθῇ σύμψυχος στον Μαμωνά, σήμερα τρέχουνε ἕνα πλήθος ψυχές να πιούνε από το αστείρευτο κι ἀθάνατο νερό που αναβρύζει από τα λόγια του αγίου Συμεών, και που εἶναι δροσερώτατο, μ' ὅλο που η πηγή απ ὅπου βγαίνει βρίσκεται 1000 χρόνια μακριά από μας, μέσα στο

σκοτάδι του καιρού.

Τα αγιασμένα βιβλία του διαβάζονται με δίψα σε κάθε χώρα, και θα διαβάζονται ολοένα και περισσότερο, σε γλώσσες που αγωνιζόμαστε εμείς να μεταφράσουνε τα γραψίματά μας, που θα τα θάψη μεθαύριο η λησμονιά, μ' όλους τους νεωτερισμούς και τις δυσκολονόητες και περίπλοκες θεωρίες μας.

Γιατί όλα αυτά που γράφουμε εμείς, φιλοσοφίες, λογοτεχνίες, επιστημονικές θεωρίες, βγαίνουνε από τον υλικό νου μας, «τον νουν της σαρκός μας», όπως τον λέγει ο απόστολος Παύλος, και γι' αυτό έχουνε το θάνατο μέσα τους, ενώ ο,τι έγραψε ο άγιος Συμεών είναι «αθανασίας πλήρες».

Πηγή: Φώτης Κόντογλου, Ασάλευτο Θεμέλιο, Ακρίτας 1996